

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakvéleményei

Fotók szerzői jogi védelme

Ügyszám: SZJSZT 10/2004

A bíróság által feltett kérdések:

A bíróság kirendelő végzése értelmében az SzJSzT eljáró tanácsának – M. R. felperes által készített és az iratokhoz csatolt fotókról kell szakvéleményt készítenie, abban a tárgyban, hogy a fotók rendelkeznek-e egyéni, eredeti jelleggel, azaz szerzői műnek minősülnek-e, és ehhez kapcsolódóan megilletik-e a szerzőt a személyhez fűződő és a vagyoni jogok, amelyek a fotók jogosulatlan felhasználásáért járnak.

Az eljáró tanács válasza:

A peres iratok és a B. város címerével díszített F/1. alatt jelölt színes fotók (másolatok) tanulmányozását követően szakvéleményét az eljáró tanács az alábbiakban terjeszti elő.

Az eljáró tanács álláspontja, hogy a 19 db különböző, B. városhoz kapcsolódó épületeket, szobrokat, utca részletet, tájképet, valamint személyeket és azok csoportjait ábrázoló fotók egyéni, eredeti alkotásoknak minősülnek, mert a szerzői jogról szóló 1999. évi 76. törvény (továbbiakban Szjt.) 1. § (3) bekezdésében a szerzői jogi védelem feltételeként meghatározott, a bírói és a jogirodalmi gyakorlat által kifejtett – egyéni eredeti alkotás - kritériumának megfelelnek. Az egyéni eredeti látásmód kifejezésre jut a fotók tárgyán, illetve a tárgyaknak megfelelő, azokhoz illő ábrázolási formán is.

Az eljáró tanács megállapításait illetően természetesen figyelembe vette, hogy a fotók egy várost ismertető kiadvány céljából készültek, amely cél behatárolta, mind a témaválasztást, mind a kifejezési formát.

A fotók szerzőjét a fenti megállapításból következően megilletik az Szjt-ben meghatározott személyhez fűződő és vagyoni jogok összessége.

Személyhez fűződő jogaként többek között a szerzőt megilleti, a szerzőként való elismerés, továbbá, hogy művén, vagy az arról szóló ismertetésen nevét, vagy felvett nevét kívánságának megfelelően feltüntessék, de megilleti a szerzőt az anonimitás joga is. A névfeltüntetés joga az ismételt felhasználás esetén is megilleti a szerzőt. [Szjt. 12. § (1)-(4)]

A szerzőt személyhez fűződő jogaként megilleti továbbá a mű sérthetlensége, azaz joga van ahhoz, hogy műve minden torzítástól mentesen, úgy jelenjen meg, ahogy azt eredetileg megalkotta. Az eljáró tanács megállapítása szerint a felhasználó e tekintetben is megsértette a szerző jogait (Szjt. 13. §).

A szerzőt megillető vagyoni jog olyan abszolút jogosultság, amelynek alapján a szerző kizárólagosan jogosult művét minden módon felhasználni és a felhasználására másnak engedélyt adni. [Szjt. 16. § (1)] Ez a szerzőn és a felhasználásra a szerzőtől jogot szerző további személyen kívüli harmadik személyek számára tartózkodást, azaz tilalmat jelent.

A szerző, vagyoni joga alapján jogosult a mű hasznosításából, vagy felhasználásából származó jövedelemből részesedésre.

A szerző művének engedély nélküli, vagy az engedély határait túllépő felhasználása jogosulatlan felhasználás [Szt. 16. § (6)]. A fenti megállapításokból következően, amennyiben a szerző a fotók felhasználására nem adott engedélyt, úgy a felhasználás jogosulatlannak minősül. Ennek következményeként a szerző az Szt-ben meghatározott polgári jogi következményeket érvényesítheti.

Szükségesnek tartja az eljáró tanács megjegyezni, hogy fotók felhasználására, különösen kiadványban való felhasználás esetén érvényesen írásban kell megállapodni. A felhasználási szerződés külön kikötés hiányában nem ad kizárólagos jogot a felhasználónak, azaz a szerző jogosult marad a fotók további felhasználására, illetve a felhasználó csak maga élhet a felhasználás jogával azt nem adhatja tovább.

Az eljáró tanács megjegyzi, hogy a képek szerzőjének a felperessel történő azonosítására kizárólag a peres iratok alapján a bíróság jegyzőkönyve alapján volt lehetősége, hiszen az eredeti - az impresszumot is tartalmazó - kiadvány nem állt rendelkezésére.

Budapest, 2004. április 13.

Dr. Batta János
a tanács elnöke

Dr. Koltay Krisztina
a tanács előadó tagja

Módos Gábor
a tanács szavazó tagja